



सहिद

SAHID WEEKLY साप्ताहिक

भूकम्पको सम्मनामा स्तम्भ पार्क निर्माण शिलान्यास

कीर्तिपुर । २०७२ सालको महाभूकम्पबाट दिवंगत हुनुभएकाहरूको सम्मनामा कीर्तिपुर स्तम्भ पार्क बनाइने भएको छ ।

कीर्तिपुर नगरपालिकाबाट वडा नं. ३ देवढोका स्थित सहिद पार्कको जग्गा उपलब्ध गरिदिनेपछि सोना इन्टरनेशनल इन्जिनियरिङ्ग समूह (आर्किटेक्चर) ले सो स्तम्भ पार्क निर्माण गरिदिने लागेको हो । सो स्तम्भ निर्माणको



शिलान्यास कार्तिक १९ गते आइतबार कीर्तिपुर नगरपालिकाका प्रमुख रमेश महर्जनले गर्नुभएको थियो ।

वर्ष १४, अंक ३१, पृष्ठ-६ ने.सं. ११३८ कछला गा. सप्तमी, वि. सं. २०७४ कार्तिक २४ गते शुक्रबार NOV 2017 मूल्य रु. ५।-

क्षेत्र नं. १० का जनताले विश्वासघातीलाई पराष्ट गर्ने

यही मंसिर २१ गते दोस्रो चरणको निर्वाचनमा काठमाडौँ क्षेत्र नं. १० का सचेत मतदाताहरूले पटकपटक सरकारमा गएर मतदाता र सम्पूर्ण जनतालाई विश्वासघात गरेका शासक पार्टीहरूलाई पराष्ट गर्ने भएका छन् ।

लोकतान्त्रिक गठबन्धनको नाममा पूर्व पञ्चहरूसँग हातेमालो गर्ने नेपाली कांग्रेस र बाम गठबन्धनको नाममा एमाले, माओवादी केन्द्रका शासक दलहरू यो निर्वाचनमा पनि कार्यान्वयन गर्न नसकिने पुरानै आश्वासन बाँडेर मत बटुल्ने कार्य गर्दैछन् ।

बाम गठबन्धन पार्टीले १० वर्षभित्र प्रतिव्यक्ति आय ५ लाख पुऱ्याउने, १० वर्षमा १५ हजार मेगावाट विद्युत उत्पादन, ५ वर्षमा तीव्र गतिका विद्युतीय रेल, पाँच वर्षमा चक्रपथमा आवश्यक गतिलो रेल, १० वर्षभित्र

१० लाखलाई रोजगारी, २०९९ सम्ममा नेपाललाई समुन्नत राष्ट्रको स्तर, गाउँ सहरमा सहकारी, घरघरमा रोजगारी । नेकाले ५ वर्षभित्र

भर्त्त्याउँदै आइरहेका थिए ।

२०४८ सालको निर्वाचनदेखि २०६४ र ७० सालको संविधानसभा निर्वाचनसम्म पनि शब्दजाल फेरेर ठूल-ठूला

दुई गठबन्धन एउटै चरित्रका

का. रोहितको अन्तरवार्ता पृष्ठ ३ मा

- ◆ नारायण मान बिजुक्छेले चुनावमा किन भाग लिनु भएन ?
- ◆ बाम र लोकतान्त्रिक गठबन्धनको चरित्र कस्तो छ ?
- ◆ युवा पुस्तालाई सक्षम बनाउन अन्य पार्टी किन चाहिनन् ?
- ◆ समसामयिक राजनीतिबारे नेमकिपा अध्यक्ष के भन्नुहुन्छ ?



प्रतिव्यक्ति आय १ लाख ५० हजार, गरिवका लागि सयदिनको रोजगारी ग्यारेन्टी गर्ने, १० वर्षभित्र गरिवीलाई ३ प्रतिशतमा झार्ने, एक परिवार एक रोजगार जस्ता आश्वासन जुन २०४८ सालदेखि

आश्वासन प्रतिबद्धता व्यक्त गरे तर २६ वर्षसम्म पनि नेपाली जनताले कुनै अनुभूति गर्न पाएनन् ।

ती शासक दलहरूले अहिले लोकतान्त्रिक र बाम

गठबन्धन भन्दै बहुमत सिट जिते पनि यिनीहरूको हिँड्ने बाटो भनेको सामन्ती र पूँजीपतिकै बाटो हो । एमालेले ४ पटक, नेकाले ३ पटक र माओवादीले ३ पटक गणतन्त्रपछि शासन गरे । अझ अहिलेका बाम भनेका एमाले र माओवादी केन्द्रको संयुक्त सरकार पनि चलाए तर जनताको लागि 'हात्ती आयो फुस्सा' ।

विकासको प्रतिबद्धतामात्र होइन भारतले ६ महिना नाकाबन्दी गर्दा पनि सत्ताच्युत होला भनी चुईक बोल्न नसक्ने पार्टी हो नेका, एमाले र माओवादी केन्द्र । ६ महिनासम्म नेपाली जनताको दुःख हुँदा नेमकिपाले सडक र संसदमा नाकाबन्दी र भारत सरकारको विरोधमा नारा लगाएपछि मात्र फिर्ता लिएको हामी सबैले बुझेका छौं । त्यसैले अब क्षेत्र नं. १० का जनता र सचेत मतदाताहरूले विश्वासघातलाई हराउने छ ।

निःशुल्क मोतिबिन्दु शल्यक्रिया सम्पन्न



कीर्तिपुर । युवा नेत्र सेवा टेकु काठमाडौँद्वारा कीर्तिपुरमा २१ औं निःशुल्क आँखाको मोतिबिन्दु शल्यक्रिया कार्यक्रम १८ गते शनिबार सम्पन्न गरियो ।

उक्त शिविरको उद्घाटन कीर्तिपुर नगरपालिकाका प्रमुख रमेश महर्जनले गर्नुभएको थियो । त्यसक्रममा वहाँले आँखा जस्तो मानवको संवेदनशील अंगको उपचार गर्नुहुने युवा नेत्र सेवा प्रति आभार व्यक्त गर्दै निरन्तरताको कामनाका साथ बिरामीको स्वास्थ्यको शुभकामना पनि दिनुभयो ।

वहाँले युवा नेत्र सेवाको मानवीय सेवाप्रति प्रशंसा गर्नु भयो ।

कार्यक्रममा नुतन

सुवेदी जो एक कप चिया जीवन पर्यन्त सदस्यले नेत्र सेवा कार्यक्रम देशव्यापी बनाउन आग्रह गर्नुभयो ।

युवा नेत्र सेवाका अध्यक्ष एवं कार्यक्रमका सभापति सिद्धार्थ रञ्जितकारको सभापतित्वमा भएको कार्यक्रममा उप-प्रमुख सरस्वती खड्काले पनि शुभकामना मन्तव्य राख्नुभएको थियो ।

स्वास्थ्य शिविरमा ३५ जनाको आँखाको मोतिबिन्दु शल्यक्रिया गरेको थियो ।

स्मरणीय छ, यस संस्थाले कीर्तिपुरमा २०५२ सालदेखि निरन्तर नगरमण्डप श्री कीर्ति विहारमा शिविर संचालन गर्दै आइरहेको छ ।

विकल्पः सामाजिक दायित्व निर्वाह गर्न सफल

कीर्तिपुर । विकल्प सहकारी संस्था लि.को सत्रौँ वार्षिक साधारण सभा १८ गते शनिबार पाँगा पार्टी भेन्यूमा सम्पन्न भयो ।

सभाको उद्घाटन कीर्तिपुर नगरपालिकाका प्रमुख रमेश महर्जनले पानसमा दीप प्रज्वलन गरी गर्नुभएको थियो ।

त्यसक्रममा वहाँले विकल्पले सहकारी मार्फत स्वास्थ्य बिमा गरी विभिन्न सामाजिक दायित्व निर्वाह गर्नुभएकोमा धन्यवाद दिनुभयो । सल्लाहकार श्याम श्रेष्ठले विकल्प सहकारी थोरै पैसा जम्मा गरी आपतकालको साथीको रुपमा स्थापना भएको बताउनुभयो । स्वास्थ्य बिमा र विभिन्न सामाजिक कार्य गतिविधि निरन्तरताले विकल्प प्रतिष्ठित सहकारी बनेको छ भन्नुभयो ।

संस्थाका अध्यक्ष एवं कार्यक्रमका सभापति अशोक

भन्सारिले संस्थाको वार्षिक प्रतिवेदन पेश गर्नुभएको थियो । प्रतिवेदनमा शेरपूँजी १ करोड ३८ लाख १२ हजार ८००, बचत ३ करोड ५ लाख १४ हजार ३२८ र कर्जातर्फ ४ करोड १५ लाख १६ हजार ७२६ रहेको उल्लेख गरिएको छ ।

कार्यक्रममा कीनपा वडा नं. ७ का अध्यक्ष राजकुमार माली, ९ का अध्यक्ष गंगाराम महर्जन, फेक्ट नेपालका निर्देशक डा. भरत प्रधान, कीर्तिपुर बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्थाका अध्यक्ष दिलबहादुर महर्जन, संस्थाका उपाध्यक्ष प्रदिप महर्जन, सचिव बिमला महर्जनलगायतले बोल्नुभएको थियो ।

कार्यक्रममा संस्थाका ज्येष्ठ नागरिक टीकाराम महर्जन, शौभाग्यलक्ष्मी देवी दुवाल श्रेष्ठलाई सम्मान गरिएको थियो ।

अक्टोबर समाजवादी क्रान्तिको शतवार्षिकी मनाइयो

भक्तपुर । नेपाल मजदुर किसान पार्टीका अध्यक्ष नारायणमान बिजुक्छे (रोहित)ले दुश्मनसँग झुकेर होइन, डटेर लड्नुपर्ने बताउनुभएको छ । वर्तमान परिप्रेक्ष्यमा भारतीय विस्तारवाद र 'ठूला' भनाउँदा दलाल शासक पार्टीहरू नै नेपाल र नेपाली जनताको मुख्य दुश्मन भएको बताउँदै अध्यक्ष बिजुक्छेले यसविरुद्ध सडकप्रदर्शन चलाउनुपर्ने बताउनुभयो ।

उहाँले उक्त विचार सन् १९१७ मा सोभियत रूसमा भएको अक्टोबर समाजवादी क्रान्तिको शतवार्षिकी पूरा भएको अवसरमा



नेपाल मजदुर किसान पार्टीले मङ्गलबार भक्तपुरको टौमढीमा

आयोजित जनसभामा व्यक्त गर्नुभएको हो । अध्यक्ष बिजुक्छेले

भारतीय एकाधिकार पूँजी र नेपालका शासक दलहरूको विरुद्ध संघर्ष चलाउन नेमकिपाले आफ्नो उम्मेदवारी दर्ता गरेको प्रस्ट पार्नुभयो ।

प्रतिक्रियावादी संघसंस्थाहरूभित्र घुसेर पनि जनताको पक्षमा संघर्ष गर्ने लेनिनवादी सिद्धान्तअनुसार नै पार्टीले निर्वाचनलाई उपयोग गर्न उम्मेदवारी दर्ता गराएको उहाँले बताउनुभयो ।

सोभियत संघ स्थापनापश्चात् पूँजीवादी देशहरूले

क्रमशः पृष्ठ ६ मा

विद्यालय व्यवस्थापन समितिलाई स्वायत्त अधिकार दिइने

कीर्तिपुर । स्थानीय तहमा शिक्षाको व्यवस्थापन गर्ने अधिकार प्रत्याभूति भइसकेको अवस्थामा विद्यालय व्यवस्थापन समितिलाई स्वायत्त अधिकार दिएर अघि बढ्ने उक्त भनाई कीर्तिपुर नगरपालिकाका प्रमुख रमेश महर्जनले कीर्तिपुर नपा शिक्षा समितिद्वारा जनसेवामा आयोजित 'सामुदायिक विद्यालयमा असल अभ्यास' कार्यशाला गोष्ठीमा व्यक्त गर्नुभएको हो । वहाँले आधुनिक युग संचारको युग भएकोले विद्यालयमा कम्प्युटर र इन्टरनेट सेवाको व्यवस्था गरी

सहज ढंगले शिक्षा आर्जन गर्न सक्ने वातावरण बनाउने बताउनुभयो ।

कार्यक्रममा नगरपालिकाको तर्फबाट उपसचिव दिनानाथ शर्माले नगरपालिका अन्तर्गतका विद्यालयलाई शिक्षक दरबन्दी, मिलान तथा विद्यालय मर्ज गर्ने, अभिभावक शिक्षा कार्यक्रम संचालन गर्ने, शिक्षकलाई शैक्षिक तालिम दिई शैक्षिक उपलब्धी बृद्धि गर्ने जस्ता शिक्षा सम्बन्धी उद्देश्य रहेको प्रस्ट पार्नुभयो ।

कार्यक्रममा शिक्षा

समितिका संयोजक प्रा.डा. रामकृष्ण महर्जनले नेपालका विभिन्न सामुदायिक विद्यालयका असल अभ्यासहरूको कार्यपत्र पेश गर्नुभएको थियो ।

वहाँले शैक्षिक विकासको लागि सकारात्मक सोच र चिन्तन, आत्मविश्वास र जीवनपयोगी सीपबाट अभिप्रेरित हुनुपर्ने बताउनुभयो ।

कार्यक्रममा जनसेवा माविका प्राचार्य नन्दकुमारी महर्जन, आदिनाथ माविका प्रधानाध्यापक जुजुभाई महर्जन र मंगल माविका प्राचार्य लोकलाल

महर्जनले आ-आफ्नो विद्यालयको असल अभ्यास कार्यपत्र प्रस्तुत गरेको थियो ।

सबै कार्यपत्रमाथि पूर्व उपकुलपति प्रा.डा. हिराबहादुर महर्जन र नपाका उपसचिव दिनानाथ पन्थीद्वारा समिक्षा गर्नुभएको थियो ।

जनसेवा विद्यालय व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष माधवलाल महर्जनको सभापतित्वमा भएको कार्यक्रममा विद्यालय निरीक्षक मोतिलाल बोहराले पनि बोल्नुभएको थियो ।

ऐतिहासिक जनअन्दोलन २०४६ चैत्र २० गते शहादत अमर सहिद



लनबहादुर महर्जन
वि.सं. २००६ माघ



हिराकाजी महर्जन
वि.सं. २०१७ माघ



राजमान माली
वि.सं. २०२५ मंसिर



राजेन्द्र महर्जन
वि.सं. २०३० चैत्र

सहिद साप्ताहिक

वर्ष १४, अंक ३१, २०७४ कार्तिक २४ गते शुक्रबार

शंखापुर प्रकाशन समूहको लागि

सम्पादक/प्रकाशक: नारायण महर्जन

कम्प्यूटर टाइप/सेटिङ्ग: सहिद डेक्सटप

सम्पर्क कार्यालय: जहुँ हिटी युवा क्लब - ११

पाँगा, कीर्तिपुर, फोन नं. ४३३०५८३, ९८४१४३६०२२

E-mail:- kipushahid@hotmail.com

kipushahid@gmail.com

www.kipushahid.blogspot.com

मुद्रण : शर्मिला प्रिन्टर्स, डल्लु, काठमाडौं

सम्पादकीय...

भुटा आश्वासनमा फस्ने र विश्वासघातीलाई विश्वास गर्ने ?

आदरणीय सचेत मतदाताहरू यही मंसिर १० र २१ गते प्रतिनिधिसभा र प्रदेशसभाको निर्वाचन नजिकै छ ।

राजनैतिक दलहरूले आ-आफ्नो घोषणापत्र सार्वजनिक गर्दैछन्, गर्नेक्रम जारी छ ।

यो निर्वाचन नीति, नियम र देशको कानून बनाउन जनप्रतिनिधि चुन्ने निर्वाचन हो ।

यो देशलाई कस्तो देश बनाउने नीति र विचार घोषणापत्रमा आउनुपर्दछ, हरेक राजनीतिक दल दर्शन र विचारबाट प्रेरित छन् र त्यही उद्देश्य प्राप्त गर्न संघर्ष गर्छन् ।

तर अहिलेसम्म सार्वजनिक भएको घोषणापत्रलाई सरसर्ती हेर्दा नीति होइन विकासको पोको बाँड्ने चुनावमा परिणत भएको छ ।

चुनावमा आफ्नो पक्षमा आउने दावी गर्ने पार्टीहरू नेपाली कांग्रेस, एमाले, माओवादीले हिजो जसरी भुटा आश्वासन बाँडे र सरकारमा पुगेपछि कार्यान्वयन नगरेजस्तै अहिले पनि नानाभातीका आवश्वासन बाँडेका छन् । ४६ सालबाट ७४ सम्म पटकपटक सरकारको नेतृत्व गरेर प्रतिबद्धतालाई विश्वासघातमा परिणत गर्ने दलहरू विकासको गति कहिले गरेन नत जनताको जनजीविका नै सरल र सहज बनाउन सके ।

२८ वर्षसम्म विकास विकासको सुगा रेटाई गर्दा पनि नठाक्नेले फेरि विकासकै आश्वासन दिए । अब फेरि विश्वासघात हुने प्रस्ट छ ।

१० वर्षमा समृद्ध मुलुक, १० वर्षमा १५ हजार मेगावाट बिजुली, १० वर्षमा सबैलाई रोजगार, प्रतिव्यक्ति आय ५ हजार अमेरिकी डलर आदि इत्यादि ।

सचेत मतदाताले अबको यो निर्वाचनमा मत माग्न आउने दल र दलका उम्मेदवारहरूलाई शिक्षा निःशुल्क, उपचार निःशुल्क, स्वदेशमै रोजगार, योग्यताअनुसार काम र काम अनुसार ज्याला, व्यक्तित्व विकासमा समान अवसर र स्वच्छ सफा शहर र खानेपानीको व्यवस्था गर्ने नीति खोई भनेर प्रश्न गर्नुपर्दछ । त्यस्तो नीति बोकेका राजनैतिक दलका उम्मेदवारहरूलाई जिताउनु पर्दछ ।

नेपाली कांग्रेस र 'वाम गठबन्धन'

— एस. डी. राजचल

एउटा प्रचलित नेपाली उखान छ 'परालको त्यान्द्रोलाई सर्प देख्नु' अर्थात् जे होइन त्यो देख्नु र नभएको देखेर त्यसबाट तर्सिनु । दशैँलगत्तै चुनावी अभियानलाई संयुक्त रुपमा सञ्चालन गर्ने ध्येयले एमाले, माओवादी केन्द्र र नयाँ शक्ति पार्टीको बीचमा अप्रत्याशित रुपमा गठबन्धन भयो । तिनीहरू यसलाई 'वाम गठबन्धन' भन्दछन् तर वामपन्थीको कुनै लक्ष्य नभएका दलहरूको गठबन्धनले भोलि चुनावमा बहुमत जित्न सक्ने आङ्कलन सत्तामा रहेको दल नेपाली कांग्रेसले गर्‍यो र त्यस दलमा भूकम्प गयो ।

यी तीनवटा दलहरू, जुन जुन दलहरू कथित 'वाम गठबन्धन'का हिमायतीहरू हुन्, तिनीहरू वाम पार्टी नभएको विषयमा धेरै चर्चा यसअघि नै भैसकेकोले थप चर्चाको आवश्यकता परेन । कारण यी सबै दलहरूका नेताहरू पूँजीवादी सत्ताको कुकुर भगडामा विगत लामो समयदेखि थिए र साथै त्यो सत्ताको प्रयोग वामपन्थी उद्देश्यका लागि गरेको कुनै प्रमाण छोडेरै छैनन् । सरकार बाहिर रहँदा चर्का र क्रान्तिकारी कुरा गर्ने र सत्तामा हुँदा प्रतिक्रियावादी नीति र शोषणको क्रमलाई निरन्तरता दिने अनि देश र जनताको अहितमा काम गर्ने दलहरू कसरी क्रान्तिकारी हुन्छ ?

यतिबेला नेपालको जेठो दलको रुपमा रहेको नेपाली कांग्रेस त्यही 'परालको त्यान्द्रोलाई सर्प देखेर' निधारबाट खलखल पसिना निकाल्दै लोकतान्त्रिक गठबन्धन निर्माण गरी प्रतिस्पर्धामा उत्र्दै छ । पक्कै पनि उसलाई लागेको हुँदो हो कम्युनिष्ट पार्टीहरूको चुनावी गठबन्धनले कांग्रेसको समेत मत तान्ने भो र गठबन्धनले सकेसम्म दुईतिहाइ नभए स्पष्ट बहुमतको शासन गर्नेभो । उसले सोचे अनुसार बहुमत मात्र पाएपछि कम्युनिष्ट अधिनायकवाद लागू हुने डरले आज कांग्रेस नेताहरूको निन्द्रा

खल्बलिएको छ ।

लामो समयदेखि पूँजीवादी सत्ताको कुकुर भगडामा हिस्सेदार बनेका पार्टीलाई त राम्ररी नै थाहा छ कि यिनीहरूको गठबन्धन कुनै 'वाम' वा 'कम्युनिष्ट' गठबन्धन होइन भनेर । राजनीतिको शक्तिकेन्द्रमा पुग्न नेपालमा विभिन्न राजनीतिक दलहरूले विगतमा पनि जनतालाई भुक्त्याउन वा छलछाँम गर्न, भुटा आश्वासन दिने, जालसाजी गर्नेजस्ता गैरनैतिक गतिविधिहरू गर्दै आएका थिए । हालको यो गठबन्धन पनि त्यसैको एउटा नमूना मात्र हो । अर्को शब्दमा भन्दा नयाँ नाटक मञ्चन गरिएको हो । यसमा नेपाली जनताले कुनै भ्रम पाल्नु आवश्यक छैन ।

संयुक्त राज्य अमेरिकाका राजदूत आफ्नो दलको कार्यालयमा आउँदा कोठामा भुण्ड्याइरहेको महान कम्युनिष्ट नेताहरूको तस्वीरलाई हटाउने दललाई कम्युनिष्ट मान्नु र देख्नु, आफ्नै दलका कतिपय नेताहरूले समेत दलको व्यवहारका कारण छैनन् । सरकार बाहिर रहँदा चर्का र क्रान्तिकारी कुरा गर्ने र सत्तामा हुँदा प्रतिक्रियावादी नीति र शोषणको क्रमलाई निरन्तरता दिने अनि देश र जनताको अहितमा काम गर्ने दलहरू कसरी क्रान्तिकारी हुन्छ ?

यसका साथै दसवर्षे जनयुद्धबाट शान्तिपूर्ण राजनीतिमा अवतरण भए पश्चात् माओवादी पार्टी जो यस गठबन्धनको एक अर्को महत्वपूर्ण हिस्सेदार हो आज कुन हैसियतले राजनीतिक

डबलीमा छ ? माओवादीलाई वामपन्थी र कम्युनिष्ट भन्नेहरूको जमात पनि आज क्रमशः ओरालो लागिरहेको छ । माओवादीकै तर्फबाट अध्यक्ष प्रचण्ड र अर्का नेता बाबुराम भट्टराई सरकारको नेतृत्व गरिसक्दा पनि नेपालको विकासले गति लिनको साटो भन् भन् ओरालो लाग्नु र दिनप्रतिदिन बहुमत कामदार जनताको जीवनस्तर अलिकति पनि माथि उठाउन नसक्नुले माओवादी केन्द्रलाई कम्युनिष्ट पार्टीको रुपमा स्वीकार गर्ने आधार समाप्त पारेको छ । न त सत्तामा रहँदा देश र जनताको हितमा ऐन कानून बनाउने पहल गर्‍यो न विपक्षमा रहँदा वामपन्थीको भूमिका निभायो संसदमा ।

केवल पूँजीवादी सत्तामा जानुलाई नै आफ्नो साध्य अर्थात् अन्तिम उद्देश्य बनाउने यी ठूला दलका नेताहरूले नेतृत्व गरेको दललाई कसरी वामपन्थी वा कम्युनिष्ट मान्न सकिन्छ र ? अनि तिनीहरूको गठबन्धन कसरी 'वाम गठबन्धन' हुन्छ ? 'वाम गठबन्धन' जनताको आँखामा छारो हाल्ने काम मात्र भएन र ?

माओवादीमा छुँदा वरिष्ठ नेताको चर्चा कमाएका बाबुराम भट्टराई जसले नेकपा एमाले र (माओवादी केन्द्र) सँग वाम गठबन्धनमा सहभागी हुने निर्णयमा हस्ताक्षर गरे नयाँ शक्ति पार्टीको अध्यक्षको हैसियतले । निर्णयको मसी सुक्न नपाउँदै 'वाम गठबन्धन' परित्याग गरेको घोषणा गर्ने र नेपाली कांग्रेससित तालमेल गर्ने पार्टी कसरी वाम हुन्छ ? त्यसो त माओवादीमा रहँदा मार्क्सवादी-लेनिनवादी र माओवादी भन्दै परिचय दिँदै हिँडेका भट्टराईले सो पार्टी छोडी नयाँ शक्ति पार्टी खोल्ने क्रममा पत्रकार सम्मेलनमा सम्बोधन गर्दै मार्क्सवाद-लेनिनवाद परित्याग गरिसकेको घोषणा गरेका थिए । जुन दल मार्क्सवादी-लेनिनवादी नै भएन अनि कसरी

वाम वा कम्युनिष्ट हुनसक्छ ?

सर्वहारा वर्गका महान नेता लेनिनका भनाइमा दलको नाम के हो त्यो महत्वपूर्ण होइन, दलले के गर्छ त्यो महत्वपूर्ण हो । दललाई जाँच्ने कसी भनेको उनले हिजो गरेका र आज गर्दै आएको क्रियाकलाप हो । यदि कुनै दलले बहुमत शोषित पीडित जनताको पक्षमा आवाज उठाउँछ र संघर्षमा भाग लिन्छ भने नामले जे सुकै भएपनि त्यो कम्युनिष्ट पार्टी हुन्छ र कम्युनिष्ट पार्टीहरू वास्तविक वामपन्थी पार्टीहरू हुन् । तर, नेपालको सन्दर्भमा कम्युनिष्ट नामधारी पार्टीहरू धेरै भए तापनि तिनीहरूको काम बहुमत जनताको हितमा हुन सकेन ती दलहरूले व्यवहारमा आफ्नो आफ्नो पार्टीको सिद्धान्त गरिसकेका छन् । नैतिक र तार्किक मूल्य र मान्यतालाई चुनौती दिई मुडबलको राजनीतिमा आएका छन् । बहुमत कामदार जनतालाई सरकारमा जाने सिँढी बनाए र सत्ताप्राप्ति पश्चात् कानुनी र गैरकानुनी रुपमा करोडौँमात्र नभई अरबौँ रकम कुम्त्याउनतिर लागे, राज्यको ढुकुटीबाट वर्षेनी आफ्नो कार्यकर्तालाई रकम बाँडी गलत संस्कार बसाए ।

सारमा बहुदलीय व्यवस्था छ र यसैका कारण राजनीतिक दलहरू धेरै छन् । तर तिनीहरू नामले मात्र फरक छन्, व्यवहारमा, क्रियाकलापमा समान छन् । एमाले भाइ-काँग्रेसमा रुपान्तरण भएजस्तै माओवादी केन्द्र भाइ-एमालेमा रुपान्तरण भइसकेको छ । तसर्थ ती दलहरू मिल्नु र एकता हुनुमा कुनै आश्चर्य छैन । यसबाट नेपाल र नेपाली जनताको हित र समृद्धि होइन बरु 'खतराको घण्टी' बन्ने स्थिति देख्न थालिएको छ । तसर्थ कथित वाम गठबन्धन र लोकतान्त्रिक गठबन्धनमा पसेका पार्टीहरू सबै पूँजीवादी र संशोधनवादीहरू भएकाले तिनीहरूबाट जनताले आशा गरेअनुरूप केही पाउन नसक्ने निश्चित छ ।

भारतीय बिस्तारवाद र भारतीय दलालहरूलाई पराजित गर्न नेमकिपाका उम्मेदवारहरूलाई विजयी गराउनु पर्ने

ललितपुर । नेपाल मजदुर किसान पार्टीको आयोजनामा सोमबार काठमाडौं उपत्यकामा प्रतिनिधि सभा तथा प्रदेश सभा उम्मेदवारहरूको परिचयात्मक कार्यक्रम भयो ।

कार्यक्रममा बोल्दै नेमकिपाका केन्द्रीय सचिव तथा भक्तपुर प्रतिनिधि सभा क्षेत्र नं. १ का उम्मेदवार प्रेम सुवालले भारतीय बिस्तारवाद र भारतीय दलालहरूलाई पराजित गर्न नेमकिपाका उम्मेदवारहरूलाई विजयी गराउनु पर्ने बताउनुभयो ।

उहाँले नेपालका शासक दलहरूको भारतपरस्त मानसिकताका कारण भारतीय हस्तक्षेपलाई खुलारूपमा आमन्त्रण गरिरहेको बताउनुभयो ।

सचिव सुवालले

आजसम्म सरकारमा गएका दलहरूका कारण देशको विकास र जनताको हित नभएको धारणा प्रष्ट पार्नुभयो ।

नेमकिपाका केन्द्रीय सदस्य तथा प्रतिनिधिसभा काठमाडौं क्षेत्र नं. ६ का उम्मेदवार सनकमान महर्जनले भारतीय विस्तारवाद र एकाधिकार पूँजीबाट अतिक्रमित नेपाली भूमि र प्राकृतिक स्रोत फिर्ता गराउन तथा आन्तरिक मामिलामा भारतीय हस्तक्षेप एवं थिचोमिचो समाप्त पार्न नेमकिपाको उम्मेदवारी रहेको बताउनुभयो ।

नेमकिपाका केन्द्रीय सदस्य तथा काठमाडौं जिल्ला समितिका अध्यक्ष एवं प्रदेशसभा काठमाडौं क्षेत्र नं. १०(१)का उम्मेदवार नारायण महर्जनले



उत्पादनका मुख्य-मुख्य साधनहरू सामाजिकीकरण गराउन र महंगी भट्टाचार र कमिशनतन्त्र नियन्त्रण गराउन नेमकिपाको मादल चिन्हमा मतदान गर्न अनुरोध गर्नुभयो ।

नेत्राविसंघका केन्द्रीय अध्यक्ष एवं भक्तपुर क्षेत्र नं. १(१) का उम्मेदवार नीरज लवजुले शिक्षा-स्वास्थ्य निःशुल्क र स्वदेशमा

रोजगारीको बन्दोबस्त गराउन नेमकिपा संघर्षरत रहेको बताउनुभयो ।

प्रदेशसभा ललितपुर क्षेत्र नं. १(१) का उम्मेदवार टीकाराम महर्जनको सभापतित्वमा भएको कार्यक्रममा प्रतिनिधिसभा ललितपुर क्षेत्र नं. २ का उम्मेदवार रविना महर्जनले पनि बोल्नुभएको थियो ।

अन्तरवार्ता

दुईटा गठबन्धन नाम फरक-फरक, चरित्र एउटै

नेपाल मजदुर किसान पार्टीका अध्यक्ष नारायणमान बिजुक्छेले अब चुनाव नलड्ने घोषणा गरेपछि युवा पुस्तालाई नेतृत्व दिन हिचकिचाउने अन्य दलका नेतालाई समेत दबाब परेको छ। २०४८ सालदेखि निरन्तर चुनाव जित्दै आएको उनको संसदीय अभ्यासको अनुभव २६ वर्ष पुगिसकेको छ। संसद्मा उनका तर्कपूर्ण भाषण सुन्न नपाइने भए पनि उनीद्वारा प्रशिक्षित नयाँ सांसदले उनकै जस्तो निडर अभिव्यक्ति दिने विश्वास गर्न सकिन्छ। भन्छन्, 'पार्टीका तर्फबाट जनसेवा बढी होस् र नयाँलाई अवसर दिनुपर्छ भनेर चुनाव नलड्नेको हुँ।' २०३१ सालदेखि निरन्तर पार्टी नेतृत्व रहेका ७६ वर्षे नेता बिजुक्छेसँग नागरिकका गुणराज लुइँटेल, प्रकाश तिमल्सिना र कृष्ण किशोरीले गरेको कुराकानीको सम्पादित अंश :

चुनाव नलड्ने निर्णय गर्नुको कारण के हो ?

म चुनाव लड्नेको पनि धेरै वर्ष पनि भयो। नयाँ पुस्तालाई अब मौका दिनुपर्छ भन्ने लाग्यो। पछिल्ला एक-दुई वर्षदेखि संसद्मा म कम गइरहेको थिएँ। संसद्मा गएका हाम्रो दलका साथीहरूको कार्यक्षमता राम्रै देखियो। यी सबै कारणले नयाँ पुस्तालाई अगाडि ल्याउनुपर्छ भनेर मनमा लागिरहेको थियो। अहिले आएका सबै साथीहरू पढेलेखेका छन्, सक्षम छन् र शारीरिक र मानसिक रूपले पनि सक्रिय छन्।

सहजै नेतृत्व हस्तान्तरण गर्ने काम तपाईंले देखाउनुभयो, असतर्क भए पनि पदमा टाँसिरहने प्रवृत्ति छ, त्यसलाई निरुत्साहित गर्ने कदम पनि हो कि ?

मेरो मुख्य उद्देश्य भनेको हाम्रा साथीहरूबाट जनतालाई बढ्ता सेवा होस् भन्ने नै हो। तपाईं उनीहरूलाई निरन्तर 'मेन्टरिङ्ग' गरिरहनुहुन्छ ? चुनाव नलड्ने पनि पार्टी अध्यक्ष म नै छु। कस्तो सेवा दिने र दिनुपर्छ भन्नेबारे पार्टी बैठक पनि भइरहन्छ। पार्टी अध्यक्षको नाताले विचार दिनुपर्ने, निर्देशन दिनुपर्ने, त्यो त भइरहन्छ।

तपाईं चुनाव नलड्ने निर्णय हस्तान्तरण हो कि पुस्तान्तरण ?

भाषामा जे भने पनि भयो, नयाँ पुस्तालाई अगाडि ल्याएको हो।

संसद्मा कमै बोलन थाल्नुभएको थियो, कारण केही थियो ?

मैले मात्रै कति धेरै बोल्ने ? मैले संसद्मा बोलेको त तीन-चारवटा किताब नै आइसके- 'प्रतिनिधिसभामा का. रोहित' भन्ने।

नयाँ नयाँ साथीहरूलाई पनि मौका दिनुपर्छ भनेर कम बोलेको हुँ। तीन-चार वर्ष नयाँ साथीहरूले काम गर्नुभयो, म पछि हट्दै गइरहेको थिएँ।

चुनाव नलड्ने निर्णयमा प्रतिक्रिया कस्तो पाउनुभयो ?

बैठकमा मैले उम्मेदवारको सूची राखेर सोधें- यसो गर्दा कसो होला ? उनीहरू मेरो नाम नदेखेपछि अचम्मै परे। मैले भनें- म पार्टी काम मात्रै गर्छु। सदन तपाईंहरूको जिम्मामा रहनेछ।

छोड्नु हुँदैन भन्ने कुरा आयो कि ?

आयो नि, त्यसैले त मनमा तयारी भए पनि पार्टीलाई थाहा नदिएको नि। दरखास्त दिने बेलामा पनि हेर्न म गएको थिएँ, त्यो बेलासम्म उनीहरूले शंकास्पद भएर हेरिरहे। पछि मात्रै विश्वास गरे।

तपाईंहरूले उम्मेदवार बनाउने पूर्वसर्त पनि अलि फरक छ हैन र ?

सकेसम्म विभिन्न क्षेत्रका मानिस समेटिऊन् भन्नेमा ध्यान दिन्छौं। अहिले विज्ञानमा युनिभर्सिटी सकेका व्यक्ति पनि हाम्रा उम्मेदवार छन्, राजनीतिशास्त्र पढेका पनि छन्, कृषिविज्ञ पनि छन्। सबै क्षेत्र समेट्ने हाम्रो प्रयत्न रहनेछ।

झण्डै २६ वर्षसम्म संसद्मा रहनुभयो, कस्तो अनुभूति लिएर छाड्नुभयो ?

बहुदलीय व्यवस्था आएपछिका पहिला दुई वर्ष संसदीय अभ्यासअनुसार नै चलेका थिए, त्यो संसद् व्यवस्थाको अभ्यासको हिसाबले स्वर्णिम कालजस्तै थियो। सुरुमा संसद्मा मन्त्रीलाई उभ्याउने, जवाफदेही बनाउने जस्ता राम्रा काम भएका थिए। तर पछि बिस्तारै बिग्रियो।

उदाहरणका लागि पहिला कस्तो संसद् हुन्थ्यो र आजकाल कस्तो छ ?

जस्तो कि, एउटा पुल बिग्रिएको छ भनेर सांसदले आवाज उठाएपछि मन्त्रालयका कर्मचारीले त्यो टिपेर लान्थे र विभागका मानिस पनि त्यहीँ रहन्थे। संसद् छुटेर घर पुग्दा नपुग्दै सम्बन्धित सांसदलाई पनि रिपोर्ट सुनाउँथे। अहिले त केही केही पनि दिँदैनन्। **भनेपछि संसदीय परम्परा नै हराउँदै गयो ?**

त्यस्तै देखिएकै छ। एकपटक खानेपानीको समस्या आयो, त्यहाँका कर्मचारीहरू भेटें, सबै बुझेपछि संसद्मा कुरा राखें, पछि मन्त्रीज्यूले जवाफ नै गलत दिनुभयो, किनभने उहाँलाई थाहा नै रहेनछ। फेरि प्रश्न गर्दा बुझेर जवाफ दिन्छु भन्नुभयो। मन्त्रीहरूलाई यसरी जवाफदेही बनाइन्थ्यो तर त्यो चलन नै हरायो। टूलीबस, साझासहित टेलिफोनका कुरा पनि उठाएँ, पछि कारबाही पनि भएको थियो।

संसद्प्रति मन्त्रीहरू नै उत्तरदायी र जवाफदेही नै भएनन् भन्न खोज्नुभएको हो ?

पछिल्ला दिनहरूमा त मन्त्रीहरू संसद्प्रति गम्भीर नै भएनन्, न त जवाफदेही नै

देखिए।

किन यस्तो भयो त ?

पार्टीहरू जिम्मेवार भएनन्। शिक्षा, स्वास्थ्य, अस्पताल, विद्यालयजस्ता विषयमा प्रश्न उठेपछि यथार्थ जवाफ दिने बोध नै गरेनन्। **तपाईंको पार्टीका कोही पनि कहिल्यै मन्त्री हुनुभएन, किन ?**

त्यसको कारण सिद्धान्त पनि हो। कम मत पाउनु भनेको जनताको आदेश नै प्रतिपक्षमा बस भनेको हो, मन्त्री खान जाऊ भनेको होइन।

◆ वाम गठबन्धनलाई एउटा संसदीय आँखाको कम्प्युनिस्ट आँखाले हेर्ने हो। यी दुवै आँखाले हेर्दा यी वामपन्थी गठबन्धन नै होइन। संसद्मा प्रतिपक्ष लेफ्ट र सत्तारूढ राइटमा बस्ने हो तर माओवादी सत्तामा पनि छ, विपक्षी गठबन्धनमा पनि छ भने संसदीय आँखाले यो राइट पनि हो, यो कसरी वाम गठबन्धन भयो ? अर्को एक अर्ब लगानी गरेमा कर छुट भन्ने छ, त्यसमा यी दुवै दलले विरोध गरेनन्। कम्प्युनिस्टहरू त किसान र श्रमिकका मुद्दा लड्ने हुन्, साना लगानी भएकालाई कर लाग्ने अनि ठूलालाई छुट हुने कुरा कम्प्युनिस्टहरूले गर्नुहुन्छ ?

◆ यो कन्जरभेटिभ, लिबरल, रिपब्लिकन पार्टीजस्तै पूँजीवादी पार्टीहरू नै हुनेछन्। नाम फरक-फरक होला, चरित्र एउटै हुनेछ।

◆ एमालेले चार पटक, माओवादीले तीन पटक सरकारको नेतृत्व गर्‍यो। यिनले किसान र श्रमिकका लागि एउटा पनि विधेयक ल्याएनन्, यी कसरी कम्प्युनिस्ट भए ?

बहुमत आएको भए चाहिँ जानु हुन्थ्यो ?

नियमले दिएको काम त गरिहालिन्थ्यो नि, त्यहीबेला निर्णय गरिन्थ्यो। जनादेश नै प्रतिपक्षमा बस भन्ने छ भने मन्त्री कसरी बन्न जान्नु ? **जनादेश नभएका कारण नै हो त ?**

मन्त्री हुनु भनेको नीति तयार गर्नु हो, नीति तयार भएपछि सबै ठाउँमा लागू गर्नुपर्ने हुन्छ। सानो पार्टीले कसरी गर्छ ?

मन्त्रीहरू नीति बनाइरहेका, कार्यान्वयन गरिरहेका छन् त ?

छैनन्। सबैभन्दा सानो बजेट भएको ठाउँ अहिले नास्ट हो, एक-दुई करोड मात्रै छ। विज्ञान प्रविधिमा त दुई अर्ब जति लगानी गर्नुपर्ने हो, त्यता ध्यान छैन। नास्टलाई दिएको रकम कर्मचारीलाई तलबभत्ता दिँदैंमा सकिन्छ।

एउटा गाडी किनिएको थियो, मन्त्रीले लानुभएको थियो- १५ दिनमा ठोकाइदिनुभयो भन्ने सुन्नमा आएथ्यो। यस्तो छ ताल। **मत दिने जनतालाई ढाँटेर र छलेर मन्त्री हुन्न भन्ने मान्यताले बढी जोड गरेको हो ?**

घोषणापत्र अनुसार काम गर्न सकिएन भने जनतालाई ढाँटेको हुन्छ। हाम्रो घोषणापत्रमा शिक्षा निःशुल्क हुनुपर्छ भनेका छौं। जनताले त्यही विश्वासमा मत दिएका छन्, हुन्। तर, मन्त्री भएर प्रस्ताव गर्दा प्रधानमन्त्रीज्यू

मान्नुहुन्न, अन्य मन्त्री मान्दैनन्, अनि हामी बस्ने कि छाड्ने ?

यहाँ त एक सिट हुनेलाई पनि मन्त्री हुने रहर चल्छ, भइरहेका पनि छन् नि ? सैद्धान्तिक र व्यावहारिक दुवै कारणले भ्रष्ट हुन् ती। **काठमाडौँमा धुलैधुलो तर भक्तपुर सफाचट र शान्त, कसरी सम्भव भइरहेको छ ?**

हाम्रा जनप्रतिनिधिहरू सदैव जनतामाझ रहेका छन्, कम्तीमा साताको एक दिन स्थलगत अध्ययन गर्छन्। यहाँ पुराना स्मारकहरूमा

देशमा तल्लो वर्ग धेरैजसो निरक्षर छन्, त्यसमाथि जनतालाई मार्क्सवाद-लेनिनवाद बुझाउन त समय लाग्छ नै।

अब चुनाव आएपछि मुख्य कुरा पैसा नै बनेको छ। जनतालाई घोषणापत्र दिनुको सट्टा प्लास्टिकमा मासु दिने, माछा दिने, लुगा दिने, पारिवारिक भोट गर्ने पैसासहित खाम दिने, पारीबाट ल्याएर ग्यास सिलिन्डर बाँड्ने गरिन्छ। हाम्रा साथीहरू घोषणापत्र लिएर चुनावमा जान्छन्, जनता भन्छन्- तपाईंहरूले कागज बोकेर ल्याउनु भएछ, कागजले पेट भरिदैन। घोषणापत्र हेरेर मत दिने चलन नै हरायो।

घोषणापत्रअनुसार काम नगर्ने पार्टीलाई कसरी र कसले दण्ड-सजाय दिने ?

जनताको मतलाई विश्वासघात गरेको ठहरिएमा पार्टी दर्ताको खारेजीसम्मको प्रस्ताव गरेको थिएँ मैले, तर अरू पार्टीले मानेनन्। थ्रेसहोल्डको विषयमा पनि ३ प्रतिशत मत ल्याउने राष्ट्रिय अनि नल्याउने अरू चाहिँ अराष्ट्रिय ? यस्तो शब्दावली खारेज गर्नुपर्छ।

पाँच-पाँच पटक सांसद चुनिनुभयो, सुरुमा कति खर्च गर्नुभयो र अन्तिममा कति खर्च गर्नुभयो, याद होला ?

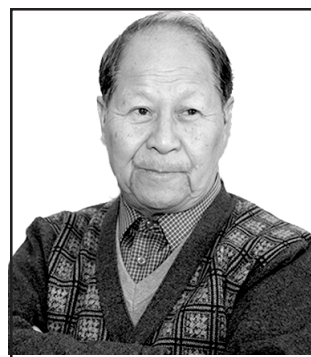
मेरो त खर्च गर्ने ताकत नै छैन। २५ वर्ष डेरामा बसेर पार्टी चलाएँ, मुस्किलले डेरामा गुजारा चलाएको थिएँ। पार्टी पनि सदस्यता शुल्क र शुभेच्छुकहरूसँग दुई-चार पैसा उठाएर चलाइरहेका छौं। देशभरिका निम्ति २०४८ सालको चुनावमा दुई-तीन लाख खर्च गरेका थियौं, २०७० को चुनावमा पनि केही लाख मात्रै खर्च गर्‍यौं, धेरै गर्न त आम्दानी पनि छैन, सकिँदा पनि सकिँदैन। खर्चमा रूचि पनि छैन।

वाम गठबन्धनलाई कसरी हेर्ने ?

वाम गठबन्धनलाई एउटा संसदीय आँखाले र अर्को कम्प्युनिस्ट आँखाले हेर्ने हो। यी दुवै आँखाले हेर्दा यी वामपन्थी गठबन्धन नै होइन। संसद्मा प्रतिपक्ष लेफ्ट र सत्तारूढ राइटमा बस्ने हो तर माओवादी सत्तामा पनि छ, विपक्षी गठबन्धनमा पनि छ भने संसदीय आँखाले यो राइट पनि हो, यो कसरी वाम गठबन्धन भयो ? अर्को एक अर्ब लगानी गरेमा कर छुट भन्ने छ, त्यसमा यी दुवै दलले विरोध गरेनन्। तर कम्प्युनिस्टहरू त किसान र श्रमिकका मुद्दा लड्ने हुन्, साना लगानी भएकालाई कर लाग्ने अनि ठूलालाई छुट हुने कुरा कम्प्युनिस्टहरूले गर्नु हुन्छ ?

भनेपछि कम्प्युनिस्ट चरित्र नै बोकेका छैनन् ?

एमालेले चार पटक, माओवादीले तीन पटक सरकारको नेतृत्व गर्‍यो। यिनले किसान र श्रमिकका लागि एउटा पनि विधेयक ल्याएनन्, यी कसरी



नारायण मान बिजुक्छे (रोहित), अध्यक्ष, नेमकिपा

कम्प्युनिस्ट भए ?

वाम गठबन्धनमा बस्न अफर आएन ?

नाडी छाम्ने काम भयो। तर, हामी किन जाने ? सैद्धान्तिक आधार के हो ? पार्टी एकता नै गर्ने गरी गठबन्धन भएको हो भने कुन-कुन विषयमा छलफल भयो ? त्यो सुनौं न भनेको, त्यसपछि जवाफ नै आएन।

तपाईंको क्षेत्रमा उम्मेदवार नउठाएर एमालेले सहयोग गर्‍यो भन्ने कुरा आएको थियो, केही छलफल भएको थियो ?

खै, अहिलेसम्म चिठ्ठी आएको छैन। पहिला पनि उहाँहरूले हाम्रो पार्टीको अध्यक्ष बनिदिनुहोस् भन्नुभएको थियो, मैले तपाईंको पार्टीलाई कुनै योगदान नै गरेको छैन, पदमा कसरी बस्ने भनेर उल्टै सोधेको थिएँ। योगदान नै नगरी कसरी उहाँहरूको पार्टी अध्यक्ष बन्ने ? मैले मानिनँ।

भनेपछि एमाले अध्यक्षको अफर पनि आएको थियो ?

एकपटक गर्नुभएको थियो।

कहिले ?

सिंहदरबारमा हुँदाखेरि। मनमोहनको देहान्तपछि प्रस्ताव आएको थियो।

दुईवटा गठबन्धनले अब देशलाई कता लैजाला ?

यो कन्जरभेटिभ, लिबरल, रिपब्लिकन पार्टीजस्तै पूँजीवादी पार्टीहरू नै हुनेछन्। नाम फरक-फरक होला, चरित्र एउटै हुनेछ। **अहिले जातीय, धार्मिक राजनीति चल्छ छ, यसले मुलुकलाई कहाँ पुर्‍याउँछ ?**

यो एकदम गलत हो। त्यसले कहिल्यै देशमा शान्ति हुँदैन। साम्राज्यवादी देशले अन्य देशमा जातीय मुद्दा उचालेर ध्वंस बनाइरहेका छन्, यो काम यहाँ पनि गरिन खोजिदै छ।

अब पार्टी अध्यक्ष पद पनि छाड्नुहुन्छ ?

नयाँ मान्छे तयार नभएसम्म कसरी छाड्नु ? जंगलमा पुगेपछि गाडी छाडेर हिँड्नुहुन्न, गन्तव्यमा पुर्‍याउनुपर्छ नै, यो त जिम्मेवारी नै हो। बिस्तारै हस्तान्तरण गर्ने नै छु।

(नागरिक दैनिकमा १९ कार्तिकका दिन प्रकाशित नेपाल मजदुर किसान पार्टीका अध्यक्ष नारायणमान बिजुक्छेको अन्तरवार्ता मजदुर दैनिकबाट साभार गरिएको छ -सं.)

राष्ट्रिय पुनःनिर्माण प्राधिकरण, प्रविधि र प्राविधिक

२०७२ साल बैशाख १२ गतेको महा भूकम्पले नेपालको विभिन्न जिल्लाहरू क्षतिग्रस्त भए। राष्ट्रिय पुनःनिर्माण प्राधिकरणकै आधारलाई मान्ने हो भने पनि यसको जन्म २०७२ साल पुष १० गते जन्म भयो। महाभूकम्पको ९ महिना पछि मात्र। त्यस्तो विधि धनजनको क्षति हुँदा पनि ९ महिना पछाडि मात्र प्राधिकरण स्थापना हुनु आफैमा विडम्बनाको कुरा हो। त्यसको मुल कारण त्यसबेलाको काँग्रेस र एमालेको संयुक्त सरकारमा कसको भागमा राख्ने भन्ने विवाद हो। तर नेपाली काँग्रेसको भागमा पयो र डा.पोखरेललाई नियुक्त गरियो। जब सो सरकारको आयु समाप्त भयो एमाले र माओवादी केन्द्रको संयुक्त सरकारमा पहिला नियुक्त गरेको कार्यकारी अधिकृत डा.पोखरेललाई बर्खास्त गरी डा. ज्ञवालीलाई नियुक्त गरियो। डा. ज्ञवाली कुन विषयको विज्ञ हो मलाई जानकारी भएन। तर छोटो समयमै माओवादीको नेतृत्वमा नेपाली काँग्रेसको संयुक्त सरकार बन्ने पछि फेरि डा.पोखरेल नियुक्त हुनु भयो र डा. ज्ञवालीलाई बर्खास्त गरियो। नेपालीहरूले कसरी बुझ्ने? सरकारै पछि विज्ञ पनि फरक फरक हुँदो रहेछ। मैले बुझेसम्म डा. पोखरेल उर्जा विज्ञको नाताले वैकल्पिक उर्जा प्रमोशन केन्द्रको प्रमुखको हैसियतमा लामो समयसम्म कार्यरत हुनु हुन्थ्यो। उर्जामा विज्ञता हासिल गरेका व्यक्ति भौतिक निर्माणमा नियुक्त गर्नुले नेपाली काँग्रेसमा भौतिक निर्माण सम्बन्धी विज्ञको अभाव भएको कसरी स्वकार्ने देशको सबभन्दा ठूलो पार्टीमा? होइन भने नेपाली काँग्रेसमा डा. पाखरेल बाहेक नेतृत्व तहले विश्वास गर्न लायक अरु विज्ञ नभएको र खडेरी लागेको भन्न कर लाग्छ। राष्ट्रिय पुनःनिर्माण प्राधिकरण नेपालको

आर्थिक वर्षको बजेट भन्दा धेरै बजेट भएको संस्था भएकोले आफू अनुकुलको व्यक्ति छनौट गर्ने र त्यसबाट व्यक्तिगत लाभ कसरी उठाउने भन्ने बाहेक अरु केहि स्वार्थ नभएको मेरो निष्कर्ष हो। प्राधिकरणको तथ्याङ्क अनुसार पहिचान गरिएको कुल लाभग्राही ७,६५,६९८ मध्ये अनुदान सम्झौताको संख्या ६,३७,३८९, पहिलो किस्ता वितरण संख्या ६,०६,९३४ दोस्रो किस्ता वितरण संख्या ७,२४९ र तेस्रो किस्ता वितरण संख्या ५,४३२ उल्लेख छ। माथिको तथ्याङ्क अनुसार निर्माण भैराखेको ७,२४९ र तेस्रो किस्ता वितरणको जम्मा गर्दा हालसम्म ७,६८९ घर निर्माणको क्रममा भएको देखिन्छ। २०७२ साल देखि हालसम्म राष्ट्रिय पुनःनिर्माण प्राधिकरणले १० प्रतिशतमात्र काम गरेको देखिन्छ। यस हिसाबले २ बर्षमा १० प्रतिशतको दरले निर्माण भएमा अर्को १८ वर्ष C.E.O को पद तथा भत्ता पाक्ने पक्का छ। तर प्राधिकरणको C.E.O को २०७४ आश्विन ६ गतेको विज्ञप्तिमा ५ बर्ष भित्र पुनःनिर्माणको काम सकिने दावी गरेको छ। बजारको हल्ला अनुसार दास्रो र तेस्रो किस्ता पाउन जाँच गर्न आउने प्राविधिकलाई पैसा नबुझाए अनेक खिचलो गरेर नामनै समावेश गरी नदिने चर्चा छ। दैवी प्रकोपको महामारीले ग्रस्त जनतासँग भएको अलिअलि रगत पनि सरकारी निकायकै जिम्मेवार व्यक्तिहरूले चुसेर खाने कस्तो धनलागदो। पुनःनिर्माण प्राधिकरणले यसको निरीक्षण कहिले गर्ने? त्यसकारण यो प्राधिकरण जनताको घाउमा मलमपट्टी लगाउने भन्दा घाउको पिप्रा किन कोट्याउँछ बुझि नसक्नु छ।

महाभूकम्पले देशमा विनाशकारी संकट ल्याएको पक्का

हो। तर यस विनाशकारीले नेपाल विकासको शृंखलामा चुनौतीको साथ साथै अवसर पनि दिएको हो। प्राधिकरणको तथ्याङ्क अनुसार ७,६५,६९८ घरहरू निर्माण गर्दा उक्त निर्माण पूरा गर्न लाग्ने दक्ष, अर्धदक्ष प्राविधिकहरू सिकर्मी, दकर्मी, ज्यामी, बिजुली, पाईप जडान, रंग पोतने, आदि कामको लागि कति जवान लाग्छ। एउटा साधारण घरको लागि १०० जवानको दरले हिसाव गर्दा मात्र पनि कुल ७ करोड जवान चाहिन्छ। नेपालको बेरोजगार युवाहरूलाई तालिम दिएर स्वदेशमै लाखौंलाई रोजगार दिन सक्ने अवसर हो। जसले गर्दा बेरोजगारको समस्या केही हदसम्म कम गरेर देशलाई अग्र गतिमा लान मद्दत पुग्दछ। त्यस्तै उक्त कार्यको लागि चाहिने उच्च तहको प्राविधिकहरूको संख्या पनि धेरै मात्रामा आवश्यक पर्छ। देशमा रोजगारी नपाएर विदेशमा भौतारिएका उच्च प्राविधिक तथा दक्ष अर्धदक्ष प्राविधिकहरूलाई आफ्नै देशमा देशकै लागि काम गर्ने सु-अवसर पनि हो। सरकारी तथ्याङ्क अनुसार दैनिक हजारौं संख्यामा विदेशिएका युवाहरूलाई यस महानिर्माणको लागि प्राधिकरणले मुख्य भूमिका खेल्न सक्नु पर्छ र त्यस्तो C.E.O को खाँचो हो। हालको राष्ट्रिय पुनःनिर्माण प्राधिकरणले देशको महानिर्माण कार्य गर्ला? पक्कै पनि शक्ति र कमिशनको भरमा पद ग्रहण गर्न पाउनेलाई यस्तो महान कार्य गर्न दिईएला? हाल सम्मको कार्यविधि अनुसार मूल्याङ्कन गर्ने हो भने २ वर्षमा १० प्रतिशत काम गर्न नसकेको प्राधिकरणले ती काम गर्ने अवस्थामा देखिदैन। यो आलेख लेख्दा लेख्दै २०७४ कार्तिक ६ गते मन्त्रिपरिषद्को निर्णय अनुसार

डा. गोविन्द पोखरेलको राजिनामा पछि राष्ट्रिय पुनःनिर्माण प्राधिकरणका C.E.O मा युवराज भुषाल नियुक्त भएछ। अब प्रश्न उठ्नु स्वभाविक हो। डा. पोखरेललाई संसदमा उठाउनु छ भन्ने C.E.O मा नियुक्ति दिनुको अर्थ पुनःनिर्माण होइन पार्टीको लागि पैसा निर्माण गर्ने र विभिन्न हडकण्डा गरेर भएपनि चुनावमा जित्ने सहज अनुमान गर्न सजिलो भयो।

अब यस महानिर्माणको लागि चाहिने निर्माण सामग्रीहरूको चर्चा गरौं। महाभूकम्पले भत्किएका घर निर्माणको लागि ईट्टा, बालुवा, ढुंगा, सिमेन्ट, डन्डी, रंग, पाइप, बिजुलीको सामग्री आदि उत्पादन गर्न हाल विद्यमान उद्योगहरूको क्षमताले पुनःनिर्माणको आपूर्ति पुर्‍याउन नसक्ने भएकोले अरु उद्योगको पनि उत्तिकै आवश्यकता हुन आउँछ। जसले गर्दा नेपालमा नयाँ उद्योगहरूको स्थापना गर्न प्रेरित गर्नको साथै थप अरु लाखौं युवाहरूलाई रोजगारको व्यवस्था गर्न सकिन्छ। जसले गर्दा दैनिक हजारौंको संख्यामा विदेशमा रोजगार खोज्न जाने युवाहरूलाई स्वदेशमै रोजगार पाउने छ। तर नेपालको सरकार ती युवाहरूको संख्यालाई स्वदेशमा रोजगार दिन चाहँदैन। बरु विदेशमा पठाउने, उनीहरूले आर्जन गर्ने आय स्रोतमा कमिशन खानकै लागि आफ्ना आसेपासे र आफन्तलाई विभिन्न बल Power Company खोल्न दिएर नेपाली युवाहरूलाई परोक्ष रूपमा विदेशीन बाध्य बनाउन लागेको छ। नेपाली समाजमा ठूलो समस्या श्रृजना गरेको छ। सानो उमेरदेखि जवान नभएसम्म लालन पोषण गर्ने दुःख कष्ट गरेर हुर्काउने-पढाउने अनि ठूलो भएपछि पाखुरामा बाहुबलको

तागत भएपछि विदेशमा दास बनाउने कस्तो विदम्बनाको समाज। नेपालका अभिभावकले किन बुझ्न पचाएको होला? यस्तै प्रकारको सम्बृद्धि नेपालीलाई कसले दियो? छोरा बेचेर नोकर किन्ने सद्बुद्धिमा नेपाली नेताहरू लाग्नाले यो देशको अवस्था यस्तो भएकोमा कुनै शंका छैन। आफ्नो देशमा भएको सबै उद्योग बन्द गरेर विदेशीको उत्पादनमा निर्भर हुन खोज्ने नेताहरूको सोचले नयाँ नेपाल बनायो। बाजेकोपालादेखि दक्षिणा लिएर खान पल्केका नेताहरूमा काम गरेर उत्पादन गर्ने बुद्धि पलाउँदैन। जसले बढी दक्षिणा दिन्छ उहि जजमान राम्रो। अहिले सम्मको परिणाम यहि हो।

अब प्राविधिक तर्फको कुरातिर लागौं। नेपालमा निर्माण सम्बन्धि मात्र होइन विभिन्न क्षेत्रका उच्च प्राविधिकहरू धेरै छन्। जस मध्ये कति हाम्रो देशमा भर्खर प्रवेश भएको विषयको प्राविधि पनि छन् कतिपय हाम्रै देशमा पहिलादेखि चल्दै आएको र हाम्रो देशबाट अन्य देशलाई सिकाएका प्राविधि पनि छन्। उदाहरण लिउँ नेपालको प्रपिधिको कुरा गर्ने हो भने धेरै पूर्वकालदेखि नेपालमा मठमन्दिर तथा ढलनिकासको निर्माण भएको देखिन्छ। यति मात्र होइन नेपालका कुशल प्राविधिकहरूले प्राचिनकालमै अरनिको जस्तो युवाहरू छिमेकी देश चीनमा गएर आफ्नो कौशलता तथा देशको गौरवता प्राप्त गरेको थियो। अब आएर वैदेशिक शिक्षा हासिल गरेर आएकालाई अन्यथा मान्नु उचित नहोला। तर आफ्नो पुर्खाले आर्जन गरेको प्राविधिलाई जिर्णोद्धार गर्न मिल्ने खालको छैन तर पुर्खाले निर्माण गरेको मठमन्दिर तथा घरहरू पुनःप्रयोग तथा जिर्णोद्धार सजिलै गर्न सकिन्छ।



- श्रीकृष्ण मर्हजन

पनि दुर्गामी असर गर्ने र हाम्रा पुस्ताले पछि धान्ने नसक्ने मापदण्ड बनाई दिए। हाम्रा पुर्खाले बनाएका मन्दिरहरू ९० सालको भूकम्प ठेगेर २०७२ सालको महा भूकम्पमा पनि जस्ताको तस्तै उभिएका मठमन्दिरहरू र घरहरू पनि उत्तिकै छन्। हाम्रा यी माटो, ईट्टा, ढुंगा र काठले बनाईएका घर र मठमन्दिरमा कस्तो प्राविधि प्रयोग भएको छ त्यसको प्राविधि पत्ता लगाएर प्रयोग गर्न सके आफ्नै माटो सुहाउँदो वातावरणीय र भविष्यको लागि राम्रो देखिन्छ। हाल प्रयोगमा आएका प्राविधिमा उपयोग गरेको सिमेन्टको आयु मात्र ५० वर्षको हो हद तिकै अर्को ५० वर्ष अनुमान गरेपनि १०० वर्षमा धराप बन्ने निश्चित छ। तर हाम्रै माटोको आयु भनेको पृथ्वी रहनुजेलको हो। त्यसैले हाम्रा यी प्राविधिलाई पनि अहिलेको युवा पिढीको लागि अनुसन्धानको विषय बनाएर अगाडि बढ्न सके हाम्रो आउने पिढीलाई राम्रै हुने मेरो धारणा हो। अहिले निर्माण गरेका भवनहरूको आयु समाप्त भएपछि ती वस्तुहरू पुनःनिर्माण र जिर्णोद्धार गर्न मिल्ने खालको छैन तर पुर्खाले निर्माण गरेको मठमन्दिर तथा घरहरू पुनःप्रयोग तथा जिर्णोद्धार सजिलै गर्न सकिन्छ।



जनताको प्रजातन्त्र, समाजवाद र साम्यवादको लागि संघर्ष गर्न मादल चिन्हमा छाप लगाऔं !

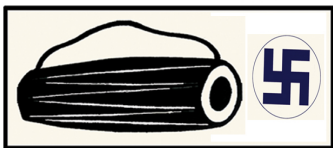


भारतीय दलाल र भ्रष्टाचारीहरूलाई हराऔं !



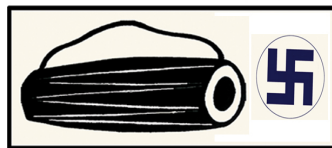
नारायण मर्हजन

प्रदेशसभा सदस्य, क्षेत्र नं. १ (कीर्तिपुर-दक्षिणकाली)



हरि कुमार मर्हजन

प्रतिनिधिसभा सदस्य, काठमाडौं क्षेत्र नं. १०

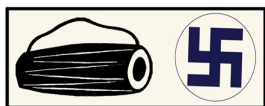


हिराकाजी शाही

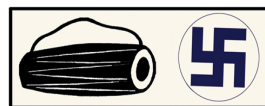
प्रदेशसभा सदस्य, क्षेत्र नं. २ (चन्द्रागिरी)



प्रशान्त कुमार मर्हजन
समानुपातिक उम्मेदवार



निर्वाचन परिचालन समिति काठमाडौं
निर्वाचन क्षेत्र नं. १०



बुद्धिमान मर्हजन
समानुपातिक उम्मेदवार

नेपाल मजदुर किसान पार्टीका उम्मेदवारहरूलाई जिताऔं !

मतदातालाई फेरि भुक्काउँदै ठूला दल

बालकृष्ण झवाली

काठमाडौं । आगामी निर्वाचनमा सर्वसाधारणको मत तान्न प्रमुख राजनीतिक दलहरूले पूरा हुन नसक्ने खालका आर्थिक अजेन्डा सार्वजनिक गरेर फेरि एकपटक मतदातालाई भुक्काएका छन् ।

मुलुकका दुई प्रमुख पार्टीहरू एमाले र एमाओवादी केन्द्र मिलेर बनेको बाम गठबन्धन र नेपाली कांग्रेसले हालै सार्वजनिक गरेका चुनावी घोषणा पत्रमा प्रतिव्यक्ति आय, बिजुली उत्पादन, आर्थिक वृद्धिलगायत अधिकांश आर्थिक मुद्दाहरू सर्वसाधारणको मत तान्नकै लागि समावेश गरेको देखिन्छ ।

पार्टीहरूले आगामी पाँच वर्षमा प्रतिव्यक्ति आम्दानी पाँच लाख रुपैयाँ पुऱ्याउने, उच्च अंकको आर्थिक वृद्धिदर हासिल गर्ने, १० देखि २० हजार मेगावाट विद्युत् उत्पादन गर्ने, बर्सेनी लाखौंको संख्यामा रोजगारी सिर्जना गरी बेरोजगारी अन्त्य गर्ने, नेपाली अर्थतन्त्रको आकारलाई ५० खर्ब पुऱ्याउने जस्ता सस्ता र लोकप्रिय नारा अगाडि सारेर सर्वसाधारणलाई आकर्षित गर्न खोजेका छन् ।

सरसर्ती हेर्दा नेपाली कांग्रेसको भन्दा बाम गठबन्धनको आर्थिक अजेन्डा बढी सतही देखिन्छ । बाम गठबन्धनले १० वर्षमा नेपालीको वार्षिक प्रतिव्यक्ति आम्दानी पाँच लाख रुपैयाँ पुऱ्याउने घोषणा गरेको छ । अहिले ८० हजार रुपैयाँ हाराहारीमा रहेको प्रतिव्यक्ति आम्दानीमा १० वर्षमा पाँच लाख पुऱ्याउन त्यति सजिलो छैन ।

अर्थशास्त्रीहरूका अनुसार सबै नेपालीको प्रतिव्यक्ति वार्षिक आम्दानी पाँच हजार डलर पुऱ्याउन आगामी १० वर्षसम्म २० प्रतिशतले आय बढ्नु पर्छ । अहिले औषतमा प्रतिवर्ष १० प्रतिशतले पनि आय बढ्न सकेको छैन । बाम गठबन्धनको पाँच हजार डलरभन्दा कांग्रेसको एक लाख ५० हजार रुपैयाँ पुऱ्याउने

घोषणा केही वास्तविक जस्तो देखिन्छ ।

काँग्रेस र बाम गठबन्धनले सार्वजनिक गरेको प्रतिव्यक्ति आय बढाउने घोषणा सरकारी लक्ष्यसँग पनि मेल खाँदैन । सरकारले ल्याएको 'भिजन ३०' मा आगामी १३ वर्षमा नेपालीको प्रतिव्यक्ति आय तीन हजार अमेरिकी डलर पुऱ्याउने लक्ष्य राखिएको छ । काँग्रेस र बाम गठबन्धनले भने यसको तीन वर्ष अगावै पाँच हजार पुऱ्याउने सपना देखाएका छन् ।

वरिष्ठ अर्थशास्त्री केशव आचार्यले काँग्रेस र बाम गठबन्धनले घोषणा पत्रमा राखेका धेरैजसो लक्ष्य पुग्न नसक्ने किसिमका भएको बताए । '१० वर्षमा प्रतिव्यक्ति आय पाँच हजार अमेरिकी डलर पुऱ्याउँछु भन्नु अहिलेका लागि सस्तो लोकप्रियताभन्दा बढी केही होइन,' अर्थशास्त्री आचार्यले शनिबार नागरिकसँग भने 'अहिले भइरहेको कृषि, सेवाजस्ता सामान्य क्षेत्रको विकासले १० वर्षमा यति धेरै प्रगति सम्भवै छैन ।'

अर्थशास्त्रीहरूले भुटान र लाओसजस्ता मुलुकले केही वर्षदेखि निरन्तर १० प्रतिशतको आर्थिक वृद्धिदर हासिल गरेको जानकारी दिँदै यस्तै प्रगति गर्न सके मात्र लक्ष्य फेला पार्न सकिने बताए । 'अहिलेको जस्तो कर्मचारी संयन्त्र र राजनीतिक नेताका योजनाले पार्टीहरूले राखेका अजेन्डा पूरा हुन सक्दैनन्,' वरिष्ठ अर्थशास्त्री आचार्यले भने, 'विगतका काम गराइले घोषणा पत्रमा राखिएका मुद्दाहरू धेरै महत्वाकांक्षी छन् र हामी जस्ता अर्थशास्त्रीहरूलाई पत्याउन गाह्रो हुन्छ ।'

काँग्रेस पार्टी नजिकका अर्का एक अर्थशास्त्रीले वार्षिक आय पाँच हजार अमेरिकी डलर हासिल गर्न नेपालले आगामी १० वर्षमा १५ प्रतिशतका दरले आर्थिक वृद्धि हासिल गर्नुपर्ने बताए ।



नेपालले अहिलेसम्म कुनै पनि वर्ष आठ प्रतिशतको आर्थिक वृद्धि हासिल गर्न सकेको छैन । औषतमा आर्थिक वृद्धि चार प्रतिशत हाराहारीमा छ ।

उनले नेपालको अहिलेसम्मको आर्थिक प्रगतिलाई हेर्दा पाँच हजार डलरको लक्ष्य पूरा हुने सम्भावना नदेखिएको बताए । 'केही मुलुकहरूले यस्तो प्रगति हासिल गरेका छन्,' उनले भने, 'त्यसका लागि राजनीतिक र आर्थिक विकासको काम गराइमा कायापलट हुनुपर्छ ।'

राष्ट्रिय योजना आयोगका एक उच्च अधिकारीले देशको वर्तमान आर्थिक अवस्था र परिदृश्यहरूलाई पूर्ण रूपमा बेवास्ता गरी प्रमुख दलहरूले पूरा हुन नसक्ने चुनावी नारा सार्वजनिक गरेको आरोप लगाए । उनका अनुसार विकासका लागि आर्थिक अजेन्डामा कहिल्यै एक नहुने मुलुकका यी प्रमुख जिम्मेवार पार्टीहरूले स्रोतबिनाका आर्थिक कार्यक्रम सार्वजनिक गरेर फेरि एक पटक जनतालाई भुक्काएका छन् ।

ती अधिकारीले पछिल्लो १० वर्षयता मुलुकको आर्थिक वृद्धिदर औषतमा चार प्रतिशत हाराहारीमा रहेको यथार्थता जान्दाजान्दै पार्टीहरूले उच्च र दोहोरो अंकको वृद्धिदर हासिल गर्ने महत्वाकांक्षी सपना देखाएका छन् । दोहोरो अंकको

आर्थिक वृद्धि गर्न कम्तिमा पनि अहिलेको भन्दा तीन गुणा बढी लगानी गर्नुपर्ने हुन्छ । तर, पार्टीहरूले लगानीका लागि स्रोत जुटाउने माध्यम के हो भन्ने सार्वजनिक गर्न सकेका छैनन् । राज्यले यो वर्ष तीन सय ३५ अर्ब रुपैयाँ मात्र विकासका आयोजनामा खर्च गर्दैछ । दलहरूको प्रतिव्यक्ति आम्दानी पाँच हजार डलर पुऱ्याउने घोषणा भन्ने हावादारी भएको उनले बताए ।

ती अधिकारीका अनुसार अब सम्भावना देखिएको राजनीतिक स्थिरतासँगै पार्टीहरूबीच आर्थिक अजेन्डामा एकरूपता भएर स्वदेशी तथा विदेशी लगानी भित्रि आठ प्रतिशतसम्म आर्थिक वृद्धि गर्ने क्षमता हाम्रो छ । दोहोरो अंकको आर्थिक वृद्धि गर्नु जनतालाई सपना बाँडेर मत तान्नुभन्दा अर्को कुनै कुरा हुन सक्दैन । राजनीतिक स्थिरता आउने अनुमानका आधारमा चालु वर्ष सरकारले आर्थिक वृद्धिको लक्ष्य पनि साढे सात प्रतिशत राखेको छ ।

'एक रुपैयाँ पूँजी निर्माण गर्न ४.९ रुपैयाँ खर्च गर्नुपर्ने अहिलेको अवस्थामा दोहोरो आर्थिक वृद्धिदर हासिल गर्न खर्बौं रुपैयाँ लगानीको आवश्यकता पर्छ,' आयोगका ती अधिकारीले भने, 'अहिले बल्ल हाम्रो पूँजीगत बजेट साढे तीन खर्ब पुगेको छ ।'

अर्कोतिर वाम गठबन्धनको आगामी १० वर्षमा २० हजार मेगावाट विद्युत् उत्पादन गर्ने लक्ष्य पनि हावादारी रहेको छ । अहिलेसम्म मुलुकमा नौ सय मेगावाट हाराहारीमा मात्र विद्युत् उत्पादन भएको छ । दलहरूले भने आगामी १० वर्षभित्रमा यसको २२ गुणले उत्पादन बढाउने सपना देखाएका छन् ।

वरिष्ठ अर्थशास्त्री आचार्यका अनुसार २० हजार मेगावाट उत्पादन गर्ने र त्यसलाई निर्यात गर्ने पार्टीहरूका अजेन्डा पूरा गर्न भारतका धेरै स्थान र तिब्बतीय सबै भूमिमा सहर बस्नुपर्ने र त्यसमा नेपाली बिजुली पुग्नपर्ने हुन्छ । अर्कोतिर २० हजार मेगावाट बिजुली उत्पादनका लागि लगानीको स्रोत जुटाउने विकल्प पार्टीहरूले दिन सकेका छैनन् । एक मेगावाट बिजुली निकाल्न २० करोड रुपैयाँ लगानी गर्नुपर्छ । पार्टीहरूले भनेजस्तै २० हजार मेगावाट विद्युत् निकाल्ने हो भने राज्यलाई ४० खर्ब रुपैयाँ आवश्यक पर्छ । यो रकम अहिलेको बजेटअनुसार तीन वर्ष बराबरको हो । यो रकम कहाँबाट जुट्छ भन्नेमा बाम गठबन्धन मौन छ ।

'ठूलो महत्वाकांक्षी बनेर दलहरूले स्रोत नखुलाई कार्यक्रम ल्याएका छन्,' आयोगका ती अधिकारीले भने, 'यसबाट उनीहरूलाई गम्भीर होइन, जनतामाभ्रम जान सस्तो लोकप्रियता खोजेको देखिन्छ ।'

काँग्रेसले पाँच वर्षभित्र नेपाली अर्थतन्त्रको आकार ५० खर्ब रुपैयाँ पुऱ्याउने घोषणा गरेको छ । अहिले २५ खर्ब हाराहारीमा रहेको अर्थतन्त्रको आकारलाई पाँच वर्षमा दोब्बर बनाउने कुरा पनि हावादारी नै हो । यसका लागि औषतमा १० प्रतिशतभन्दा बढीले आर्थिक वृद्धि हुनुपर्छ ।

काँग्रेसको भन्दा आक्रामक नारा अगाडि सारेको बाम गठबन्धनले पाँच वर्षभित्र

मुलुकलाई खाद्यान्न निर्यात गर्ने अवस्थामा पुऱ्याउने बाचा गरेको छ । ५० करोड रुपैयाँको धनियाको बीउ र लाखौं रुपैयाँको धनियाँसमेत आयात गर्ने नेपालले खाद्यान्न निर्यात गर्ने भन्ने कुरा पुरानो मात्रै हो । विगतमा धान चामल निर्यात कम्पनी स्थापना गरेर भारतमा खाद्यान्न निर्यात गरेको नेपाल अब त्यही अवस्थामा फर्कन सम्भव देखिँदैन ।

पूर्वप्रधानमन्त्री केपी ओलीले समुद्रमा जहाज चलाउने, पाइपबाट ग्यास वितरण गर्ने, देशभर रेल चलाउनेजस्ता लोकप्रिय भाषण गरेर चर्चा बटुलेको विषयलाई पनि बाम गठबन्धनले आफ्नो चुनावी अजेन्डामा समावेश गरेको छ ।

मुलुकमा बेरोजगारीको भयावह कारण दैनिक डेढ हजारको संख्यामा युवा विदेशिन बाध्य भएका बेला प्रमुख दलहरूले मुलुकभित्र रोजगारी सिर्जना गर्ने बाचा गरेका छन् । काँग्रेसले हरेक वर्ष तीनदेखि पाँच लाखको संख्यामा रोजगारीका अवसर सिर्जना गर्ने बताएको छ । २०४६ सालको राजनीतिक परिवर्तनपछि पार्टीहरूकै गैरजिम्मेवारीले अहिले २५ लाखभन्दा बढी नेपाली युवा विदेशमा काम गर्न बाध्य छन् । गरिबी हटाउन गरिब र धनीबीचको दूरी कम हुनुपर्नेमा त्यसो नभई बढ्दै गएको छ ।

नेपालको सन्दर्भमा रोजगारीका अवसर बढाउन पर्यटन, सेवा, कृषि र उद्योगजस्ता क्षेत्रमा लगानी बढाइनुपर्छ । तर, अहिले पर्यटन र सेवा क्षेत्रमा लगानी केही बढे पनि उद्योग र कृषिजस्ता धेरै रोजगारी दिन सकिने क्षेत्र धरासायी बन्दै गएका छन् । यस्तो अवस्थामा वार्षिक पाँच लाख रोजगारीको अवसर सिर्जना गर्ने कुरा चुनावी नाराबाहेक अन्य केही होइन ।

- नागरिकन्युज.कम

◆ सदाचारीलाई स्वागत भ्रष्टाचारीलाई बहिष्कार ।

◆ भ्रष्टाचार विरुद्ध शुन्य सहनशिलताको विकास गरौं ।



नेपाल सरकार
सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालय
सूचना विभाग

भाषा, साहित्य व संस्कृतिया सः

नेवाः एफ.एम १०६.६



NewaFM
106.6 MHz

नेवाः एफ.एम. १०६.६

न्यामासिमा, चःधवाखा, किपू-२
फोन ल्याः ४३३४२२२

निहच्छिचच्छि (२४ सै घण्टा) न्यनादिसँ/न्यंकादिसँ

नेवाः जुयागुया गौरव यानादिसँ

अनक मिडिया प्रा.लि.

न्यामासिमा, चःधवाखा, किपू-२
इमेलः ankmedia.newafm@gmail.com

अक्टोबर समाजवादी.....



२००/३०० वर्षमा गर्न नसकेको विकास समाजवादी रूसले ५० वर्षमा गरेको उल्लेख गर्दै उहाँले समाजवादी व्यवस्थाकै कारण उत्तर कोरिया, क्युवाजस्ता देशहरू आकारमा सानो भए पनि साम्राज्यवादसामु नभुक्ने को बताउनुभयो। अमेरिकाले बैलैमा आफूना साम्राज्यवादी क्रियाकलापहरूलाई बन्द नगरे बेलायतजस्तै विश्वको एक कुनामा सीमित हुनुपर्ने नियति भोग्नुपर्ने उहाँले चेतावनी दिनुभयो।

सभामा नेमकिपा केन्द्रीय सचिव एवं प्रतिनिधिसभा भक्तपुर क्षेत्र नं. १ का उम्मेदवार प्रेम सुवालले भारतीय विस्तारवादले नेपालमा सूक्ष्म व्यवस्थापन गर्न खोजिरहेको बताउँदै नेपालले सबै कुरामा भारतमा मात्र निर्भर हुन नहुने विचार व्यक्त गर्नुभयो। उहाँले नेपाली कांग्रेस, नेकपा एमाले, माओवादी केन्द्र पार्टीको नाम फरक फरक भए पनि व्यवहारमा सबै दलाल पूँजीवादी पार्टी भएको बताउनुभयो।

सोभियत रूसमा स्तालिनको निधनपछि खुश्चेभ र गोर्वाचोभजस्ता संशोधनवादीहरूको उदय भएको उल्लेख गर्दै सचिव सुवालले नेकपा एमाले, माओवादी

केन्द्र ती नै संशोधनवादीहरूको नयाँ संस्करण भएको स्पष्ट पार्नुभयो। पटक पटक सरकारमा गएका शासक दलहरूले कामदा वर्गको पक्षमा कुनै काम नगरेको बताउँदै उहाँले शासक दलहरूले ठूलठूला नदीनालाहरू भारतको पोल्तामा सुम्पने काम गरेको बताउनुभयो।

समयले एमाले पार्टीलाई भाइ कांग्रेस र माओवादीलाई भारतको ट्रोजन हर्स सावित गरेको बताउँदै उहाँले मादल चिन्हमा मतदान गरी नेमकिपाका उम्मेदवारहरूलाई विजयी गर्न आग्रह गर्नुभयो।

नेमकिपा केन्द्रीय सदस्य एवं भक्तपुर नगरपालिकाका प्रमुख सुनिल प्रजापतिले निर्वाचनमा भाग लिनु प्रतिक्रियावादी संघसंस्थाको उपयोग गर्नु हो भन्नुभयो। उहाँले सोभियत रूसमा भएको अक्टोबर क्रान्तिले समाजवादी व्यवस्था विश्वको एकमात्र सर्वोत्कृष्ट व्यवस्था भएको पुष्टि गरेको बताउँदै नेपालका शासक दलका नेताहरू खुश्चेभ, गोर्वाचोभ र बर्निस्टिनका शिष्यहरू रहेको बताउनुभयो।

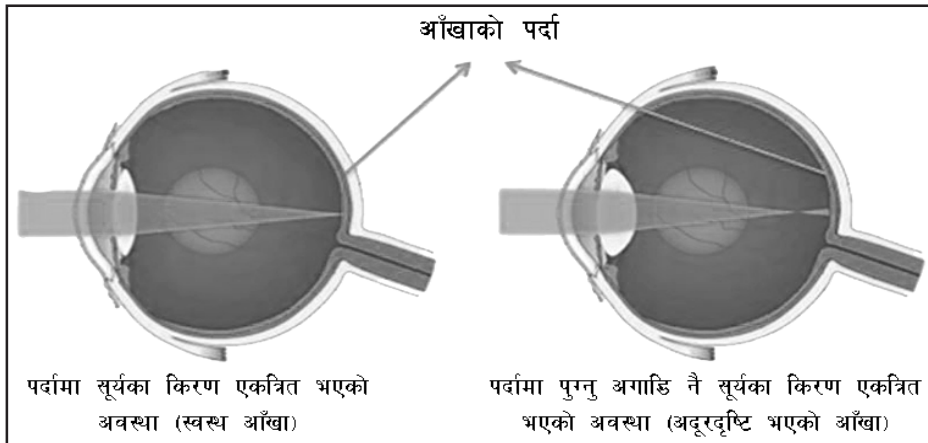
नेमकिपाका केन्द्रीय सदस्य एवं प्रतिनिधिसभा भक्तपुर क्षेत्र नं.

२ का उम्मेदवार अनुराधा थापामगरले नाकाबन्दीको समयमा नेमकिपा एकलैले संसदमा भारतीय विस्तारवाद मूर्दावादको नारा घन्काएको स्मरण गर्दै हँसिया हथौडा अंकित भण्डा बोक्दैमा जो पनि कम्युनिष्ट नहुने विचार व्यक्त गर्नुभयो।

नेमकिपाका अर्का सदस्य एवं भक्तपुर निर्वाचन क्षेत्र नं. २ को प्रदेश सभा सदस्य सरोजराज गोसाइँले विश्व समाजवादी क्रान्तिमा अक्टोबर क्रान्ति एक कोसेढुंगा सावित भएको बताउनुभयो। उहाँले नेमकिपाको चुनावी अभियान पूँजीवाद र नक्कली कम्युनिष्टहरूको विरुद्ध लक्षित रहेको बताउनुभयो।

कार्यक्रममा नेमकिपा केन्द्रीय सदस्य एवं काठमाडौँ क्षेत्र नं. १०(क) का उम्मेदवार नारायण महर्जन, काभ्रे क्षेत्र नं. २ का प्रतिनिधिसभा उम्मेदवार कृष्णकुमार वैद्य, भक्तपुर प्रदेशसभा क्षेत्र नं. १(ख) का उम्मेदवार सुरेन्द्रराज गोसाईँ, क्षेत्र नं. १(क) का उम्मेदवार नीरज लवजू, क्षेत्र नं. २(ख) का उम्मेदवार प्रेमजन थापा र सृजना सैजुले पनि अक्टोबर क्रान्तिको आ-आफ्ना विचार व्यक्त गर्नुभएको थियो। कार्यक्रममा गायक विनोद विकले सांगीतिक प्रस्तुति दिनुभएको थियो।

बालबालिकामा किन बढ्दै छ अदूरदृष्टि? यस्ता छन कारण र लक्षण



हालै प्रकाशित तथ्याङ्क अनुसार विश्वमा परावर्तनीय दोष हुने मान्छेको संख्यामा उल्लेख्य वृद्धि भएको छ। तीमध्ये अधिकांशमा अदूरदृष्टि (म्योपिया) छ। अस्ट्रेलियाका वैज्ञानिकहरूले गरेको आँकलन अनुसार सन् २०५० सम्ममा विश्वका ५० प्रतिशत मानिसमा अदूरदृष्टि हुने सम्भावना छ।

बढी मात्रामा चीन, सिंगापुर, ताइवान जस्ता एसियाली देशमा अदूरदृष्टिबाट प्रभावित हुनेहरू भेटिएका छन्। यी देशमा ८० देखि ९० प्रतिशत स्कुले विद्यार्थीमा अदूरदृष्टिको समस्या पाइएको छ। नेपालमा १० देखि २० प्रतिशत स्कुले विद्यार्थीमा अदूरदृष्टिको समस्या छ।

के हो त अदूरदृष्टि ?

सामान्यतया एउटा स्वस्थ आँखामा जब प्रकाशका किरण प्रवेश गर्छन् ती किरण आँखाको विभिन्न भागबाट परावर्तित हुँदै आँखाको पर्दामा एकत्रित हुन्छन्। प्रस्ट देख्नका लागि ती किरण पर्दामै एकत्रित हुनुपर्छ, तर अदूरदृष्टि भएका आँखामा ती परिवर्तित किरण पर्दामा पुग्न अगाडि नै एकत्रित हुन्छन्। जसरी क्यामेरामा फोकस नमिल्दा फोटो धमिलो हुन्छ त्यसैगरी आँखामा पनि ती प्रकाशका किरण पर्दामा पुग्न अगाडि नै एकत्रित भएका कारणले अदूरदृष्टिमा आँखा धमिलो हुन्छ।

कसरी हुन्छ अदूरदृष्टि ?

अदूरदृष्टि हुनुका कारण धेरै हुन्छन्। प्रायःजसो यो समस्या आमाबाबुबाट छोराछोरीमा जान्छ जसलाई वंशाणुगत भनिन्छ। तर, हालसालैको अनुसन्धानले अदूरदृष्टि हुनुमा वातावरणीय प्रभावहरूको भूमिका रहेको पाइएको छ। आँखाको धेरै नजिक हुनेगरी कुनै काममा लामो समय बिताउनु र घरभित्रै बस्ने बच्चाहरूमा यो समस्या धेरै देखिने गरेको छ।

को छ त अदूरदृष्टि हुने जोखिममा ?

यो समस्या धेरैजसो बाल्य अवस्थामै देखिन्छ। यदि, आमा-बुबामध्ये कसै एकजनालाई अथवा दुवै जनालाई अदूरदृष्टि छ भने बच्चामा यो समस्या देखिने सम्भावना प्रबल हुन्छ। त्यसैगरी, धेरै नजिकबाट मोबाइल, आइप्याड, टिभी हेर्ने, दिनभरि घरभित्रै बस्ने, बाहिरी घामको प्रकाशबाट वञ्चित हुने बालबालिका यो समस्याको जोखिममा पर्छन्।

अदूरदृष्टि कसरी थाहा पाउने ?

आँखा चिम्लो पारेर हेर्ने,

टिभी नजिकै बसेर हेर्ने, मोबाइल नजिक राखेर हेर्ने, आँखा धमिलो देखे भन्ने, पछिको बेन्चबाट ब्याकबोर्डको अक्षर नदेख्ने जस्ता संकेत अदूरदृष्टिका लक्षण हुन्। यदि बच्चामा यीमध्ये कुनै लक्षण देखिएमा दृष्टि विशेषज्ञ (अप्टोमेट्रिस्ट), नेत्र विशेषज्ञ (अप्याल्मोलोजिस्ट) सँग अथवा नजिकैको आँखा केन्द्रमा सम्पर्क गर्नुपर्छ।

कसरी गर्ने उपचार ?

अदूरदृष्टिको उपचार भनेको चस्मा, कन्ट्याक्ट लेन्स र लेजर अप्रेसन हो। यी उपचारहरू उमेर, आँखाको पावर र आँखाको स्वास्थ्य अवस्था हेरेर अपनाउने गरिन्छ। सामान्यतया पहिलो उपचार भनेको 'माइनस पावर'को चस्मा लगाउनु नै हो। त्यसपछि आँखाको स्वास्थ्य, बाहिरी वातावरण आदिका आधारमा कन्ट्याक्ट लेन्स प्रयोग वा लेजर अप्रेसन गर्न सकिन्छ।

यो समस्या बढ्दै गए आँखालाई कस्तो हानि गर्छ ?

यदि, अदूरदृष्टिको समस्या सानो उमेरमा देखिएको हो भने, उमेर अनुसार यो बढ्दै जाने सम्भावना हुन्छ अर्थात् लगाउनुपर्ने माइनस पावर बढ्दै जान्छ। उमेर अनुसार छिटोछिटो पावर बढेमा यसले आँखाको पर्दामा असर ल्याउन सक्छ। जस्तै: आँखा तन्किँदै जाँदा पर्दा च्यातिनु, पर्दामा प्वाल पर्नु र पर्दाका विभिन्न भागमा दाग बस्नु आदि। पर्दामा असर परेमा आँखा धेरै धमिलो हुन्छ र अन्धोपन समेत हुन सक्छ। चस्मा लगाएर वा अरू कुनै उपायले पहिलाको जस्तो दृष्टि फर्काउन निकै कठिन पर्छ।

पावर बढ्न नदिने कुनै उपाय छ कि ?

विशेष किसिमले निर्माण गरिएका चस्मा, कन्ट्याक्ट लेन्स र आँखामा राख्ने थोपाले पावर बढ्ने क्रमलाई केही हदसम्म रोक्न सक्छ। तर, यी उपाय अनुसन्धानमै छन् र अहिलेसम्म कुनै उपायले पनि पावर बढ्ने क्रमलाई पूर्ण रूपले रोक्न भने सकेका छैनन्। यी उपाय उपलब्ध नभएको खण्डमा सकेसम्म नजिकको काम कम गर्ने, घर भित्रका मोबाइल, आइप्याडभन्दा बाहिरी खेलमा ध्यान दिने गर्नुपर्छ। सबैभन्दा राम्रो भनेको यस्तो समस्या आउने नदिनु हो।

अदूरदृष्टि आउन नदिन के छन उपाय ?

वैज्ञानिकहरूका अनुसार आँखामा घामको प्रकाशको सम्पर्कको कमी नै यो समस्याको



- डा. नविन पौडेल
दृष्टि आँखा केन्द्र

प्रमुख कारण हो। त्यसकारण बाहिरी घामको प्रकाशसँग आफूलाई सम्पर्कमा राख्नु जरुरी छ। हालसालै गरेका अनुसन्धानका अनुसार दिनमा कमिमा पनि २ घन्टा (प्रत्येक हप्ता १४ घन्टा) बाहिरी प्रकाशको सम्पर्कमा आएमा अदूरदृष्टि हुने सम्भावना कम हुन्छ। यो अनुसन्धानलाई मध्यनजर गर्दै ताइवानमा सरकारले नै हरेक स्कुलमा दिनको २ घन्टा अनिवार्य विश्राम दिने गरेको छ, जसमा विद्यार्थीलाई कोठाभन्दा बाहिर खेल्न र बस्न लगाइन्छ। (डा. पौडेल दृष्टि आँखा केन्द्रमा दृष्टि विशेषज्ञ तथा दृष्टि वैज्ञानिकका रूपमा कार्यरत छन्।)

- स्वास्थ्य खबरपत्रिका

कीर्तिपुर बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था लि. को

१७ औं वार्षिक साधारण सभाबारे सूचना

यस सहकारी संस्थाको सञ्चालक समितिको मिति २०७४/०६/२३ गते बसेको बैठकको निर्णयानुसार यस संस्थाको १७ औं वार्षिक साधारण सभा निम्न मिति, समय र स्थानमा निम्न विषयहरू उपर छलफल तथा निर्णय गर्न बस्ने भएकोले शेयर सदस्य महानुभावहरूलाई उपस्थितिका लागि हार्दिक अनुरोध गरिन्छ।

सभा बस्ने:-

मिति : २०७४ कार्तिक २५ गते, शनिवार।

समय : बिहान १०:०० बजे।

स्थान : सुनाकोठी, बालकुमारी मन्दिर परिसर, ललितपुर।

छलफलका विषयहरू :-

- सञ्चालक समितिको तर्फबाट अध्यक्षज्यूको प्रतिवेदन।
- लेखापरीक्षकको प्रतिवेदन सहितको आ.व. २०७३/०७४ को वासलात, नाफा नोक्सान हिसाब र नगद प्रवाह विवरण उपर छलफल गरी पारित गर्ने।
- आ.व. २०७४/०७५ को हिसाब लेखापरीक्षण गर्न लेखापरीक्षक नियुक्ति गर्ने र निजको पारिश्रमिक तोक्ने।
- लेखा समितिले पेश गरेको प्रतिवेदन उपर छलफल गरी पारित गर्ने।
- १७ औं वार्षिक साधारण सभाको निर्णय पुस्तिकामा हस्ताक्षर गर्ने शेयर सदस्यहरू र सञ्चालक समितिको तर्फबाट एक/एक जना प्रतिनिधि नियुक्त गर्ने।
- विविध।

पुनश्च: सुनाकोठी, बालकुमारी मन्दिर परिसर, ललितपुर जान आउन नजाउँ दोबाटोबाट कीर्तिपुर यातायात सेवा कम्पनी लि.को बसको व्यवस्था गरिएको छ। विहान ठिक ७:०० बजे उक्त स्थानबाट बस छुट्ने भएकोले सम्पूर्ण शेयर सदस्य महानुभावहरूलाई समयमै उपस्थित भै दिनुहुन अनुरोध गरिन्छ।



सचिव

कीर्तिपुर बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था लि.

नयाँबजार, कीर्तिपुर

फोन नं.: ४३३०६०९, ४३३५५५१

ग्यारेन्टी
उपचारनशा च्यापिएको
घुँडाको दुखाई

आश्चर्यजनक रूपमा ग्यारेन्टी निको पार्ने

- ♦ जाँड-रक्सीको कुलन ग्यारेन्टी छुटाउने
- ♦ मुखै नबारीकन सुगर कन्ट्रोल गर्न
- ♦ महिला/पुरुषको यौन पावर बढाउन
- ♦ पेटको दाग अनुहारको चाँयापोतो हटाउन
- ♦ भुँडी घटाउन/शरीरको तौल बढाउन
- ♦ स्तन घटाउन, बढाउन/टाईट पार्न

फिटनेस प्वाइन्ट ट्रेडिङ्ग

दुरसंचारको गेटसंगै

फोन नं. ४३३६७०१

९८०३५०२२५९, ९८४९९८९९७६

Free Home Delivery

Not For Medicinal Use